

UJ KELET**ZSIDÓ-POLITIKAI HETILAP**Egyes évre — — 450
Félévre — — 240
Negyedévre — — 130
Egy hónapra — 45
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 le!

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 12 ck
Egy szám — 1 ckSZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDACluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

VI. évfolyam, 5. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 7.

1923. február 23, Péntek

Mózes

(Adár hetedikére)

Hallottátok-e testvéreim, hogy volt valaha egy Xerxes nevű perzsa, aki elárastotta a földet katonáival? Annyian voltak ezek a katonák, hogy amikor kilótték nyilait, elhomályosult a nap s a legrekkenőbb délben is árnyékban harcoltak az ellenfelek. És hallottátok-e róla, hogy egy vitéz macedón, aki ugyanazt csinálta, amit Xerxes, a nevét és népe nevét végighömpölygette három kontinensen? És tudtok-e róla, hogy éltek dölyfös faráók és szobornak készülő imperátorok, hellén hősök, gepidák, hunok és tatárok, akik rettenetes talpakkal gázoltak bele a történelembe és fenmarasztották magukat a késő évezredek számára? Bizonyára tudtok valamit az Európa-rettegetető Attiláról, isten ostoráról és valamit az öldöklő Dzsingiszről és több más világhódítóról. Nagy férfiak voltak, vérben és aranyban gázoltak, megállítottak néhány századot s az idő homlokára írták viselt dolgaikat. A történetírók, akik levett kalappal és visszafojtott félelemmel néznek fel rájuk, köteteket írnak róluk. Pedig bárhogy dübörögtek ezek a vágató hódítók, bármennyire is megreszkettettek a földet, nincsenek többé s az ő népeik, akik népeket kergettek, mintha a tengerbe vágattak volna halalfő lövőikön.

De élt egy férfi, aki bovonult az emberiség történetébe, nem vérről és vassal, nem népek leigázásával és birodalmak alkotásával: larsány énekkel, a szabadság énekével a szája és emberi igékké a szívében és ez a világhódító átlépve népeken és határokon ma is él minden népben és az ő népe birodalom nélkül, sőt ország nélkül is megmaradt mindmáig és megmaradt a messzi holnapok számára. Hol vannak Xerxes perzsái, Rhamzesz és Thutamen egiptusai, hol vannak Batu-kán mongoljai és Attila hunjai? Mózes maroknyi népet tépett ki a szolgaságból, maroknyi országot adott ennek a népnek és a maroknyi ország mellé két kötöblát és egy könyvet: öt tekerescsel és ez a két kötöbla erősebb volt vasnál és aranynál s az öt pergamentekercs marandóbb országoknál és birodalmaknál. Két évezreden át bolyongott megtépetten és üldözötte Mózes népe ország nélkül, föld nélkül, talaj nélkül s a holnap bizonyossága nélkül és népe veszett bele a tengerbe, mert vele volt a mózesi örökség, a két darab kö és az öt tekerces pergamen. A kö volt a talaja, a pergamen a sátora; és éjjelenként vánkosa a kö, takarója a pergamen. Mondjátok testvérek, tudtok ti Mózesnél nagyobb és erősebb hódító-
ról végig az egész történeten?

A Nilus ringatta bölcsőjét, egy földdel ölelt fűzfakosárkát. Egy gondatlan hullámocskát kellett volna csak és az emberiség kulturája kitudja talán háromezer évvel csuszott volna hátra. De a Nilus nem azért a folyamok ösanyja, hogy ne tudott volna a kellő időben anyaián gyengéd lenni. És nem azért a féktelen szabadság és a véghetetlen termékenység folyama, hogy lelke legmélyén ne érezte volna, hogy a fűzfavessző-fonadékban a szabadság és a termékenység jövője gögicsél. A Nilus, amely téglavörösen kitor, ha jön a tavasz és elárastja termécszappal a szántóvetők földjét, megörizte Mózes, nem is az anyja Jochébed számára és nem a fárálóleány játékszerének, hanem a zsidó népnek és az emberiségnek. S a Nilus, amely egyidős és egyhalhatatlansága az emberiséggel, tudta hogy nagyot mivel, amikor himbálta-

ringatta a bölcsőladikot, amelyben nem egy leendő ember, de a leendő emberiség szendergett.

Negyedfélezer éve, hogy megszületett Mózes s bár ez a nap, Adár hetedikére, a halálának évfordulója, mi soha-de-soha nem siratjuk ezt a halált, nem is sirathatjuk, mi csak a születése ismeretlen dátumát köszöntjük magasra csapó szívvel, derűsen és ellágyulván. A Mózesek csak születnek, meg nem halnak. Adár hetedikén sirni szokott zsolttár és kenetes beszéd, de nincs ok sirni miatta Mózes népe

rendszerint önmagát, az önön fájdalmát és panaszait siratja. És erre van ok kétezer év óta mindig és mindenütt. Mózes halálában kétségtelenül nagy a tragikum, a Vezér, aki elsőnek a világtörténelemben vívott a szabadságért s aki egy rab népet juttatott országhoz, csak látta az ígéretet, de nem élte meg. Az ő ideje óta azonban ez az apostolok tragikuma. Látják és látatják a célt, de csak a mások számára. Ők maguk a cél előtt roskadnak össze, cselekedeteik magaslatán, amely térbe és időbe segíti a tekintetet.

Romániát felszólítják a keleti háboruban való részvételre

A kormány kijelenti, hogy passzív marad. Az orosz kormány katonai előkészületeket tesz. Angora visszautasítja Izmed lausannei engedményeit

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bukarest, febr. 22. Konstantinápolyi forrásból jeletések érkeznek, hogy a Fekete-tenger menti kikötővárosokban, Oroszországban, az orosz kormány nagy katonai előkészületeket tesz. Igen sok katonaságot koncentráltak, akik minden pillanatban várják behajózásukat.

A keleti eseményekkel kapcsolatosan a „Dimineata” írja, hogy beavatott kormánykörök szerint el vannak készülve arra, hogy egy keleti konfliktus esetén az angol kormány felszólítja Romániát, vegyen részt aktíve Anglia oldalán. A lap szerint a kormány el van határozva arra, hogyha ilyenirányu megkeresés érkezik az angol kormány részéről, a leghatározottabban ki fogják jelenteni, hogy Románia passzív marad minden akcióban.

Konstantinápoly, február 22. Az angorai kor-

mány konstantinápolyi főmegbízottja a szövetséges meghatalmazottakkal való tárgyalások során kijelentette, hogy az angorai kormány nincs megelégedve Izmed pasa lausannei szereplésével. Kijelentette még, hogy az angorai nemzetgyűlés egészen bizonyosan vissza fogja utasítani azokat a koncessziókat, amelyeket Izmed pasa Lausanneban elfogadott.

Szofia, február 22. Sztambulinszky miniszterelnök a sajtó képviselőinek kijelentette és ezt Bulgária külföldi követei útján is tudomására hozta a világnak, hogy Bulgária egy keleti konfliktus esetén a legszigorubb semlegességet tanusítaná.

London, február 22. Az alsóház 270 szavazattal 160 ellenében visszautasította a Mezopotámia kiürítésére tett javaslatot.

Megfenyegették a budapesti rendőrséget, mert nyomozza a bombamerénylőket

Rakovszky a legszigorubb eljárást jelentette be a nemzetgyűlésen

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Budapest, február 23. A nemzetgyűlés tegnap ülésén Berky kormányparti képviselő folytatta beszédét a kettős bombamerénylet ügyében. Kijelentette, hogy minden egyéni akciót meg kell torolni. Meg van győződve róla, hogy a kormány vállalja ezért a felelősséget és elvárja tőle a legszigorubb vizsgálatot. Legnagyobb sajnálatát és felháborodását fejezi ki az esettel szemben és hiszi, hogy a belügyminiszter a legridegebben tog az éféle törekvésekkel szembeszállani.

Berky után Pakots József, Dródy Győző, Meskó Zoltán és Létay szólaltak fel hasonlóképpen, majd Rakovszky István belügyminiszter emelkedett szólásra. Teljesen egyetért Huszár Károllyal és lehetetlennek tartja, hogy ebben az ügyben a nemzetgyűlés bármely pártja vagy tagja között nézeteltérés legyen. „É ezért nagyon csodálkozik az ingerült közbeszólások miatt, amelyek egymás ellen tüzelik a parlament tagjait, holott mindannyian egyet akarnak. Közönséges bűncselekménnyel állunk szemben és aki azzal azonosítja magát, gazember.” (Nagy taps.)

„Ez a merénylet: hazaárulás!”

A belügyminiszter ezután a merénylet lefolyását ismertette.

— A hatóságok a legszigorubb utasítást kapták a nyomozás lefolytatására. Senkisémmé vádolta a rendőrséget azzal, hogy azelőtt ilyen ügyekben nem járt el elég erélyesen. Az eddigi merényletek alkalmával sokan és sokszor hangoztatták, hogy ismerik a tetteseket. Neveket kérek és rögtön megindítom az eljárást. Ezzel az illetők a rendőrség munkáját is megkönnyítenék. Biztosíthatom a nem-

zetgyűlést és mindenkit, nincs az az erő és fenyegetés, amely a kormányt és a rendőrséget visszatartaná attól, hogy az eljárást a legszigorubb eréllyel lefolytassa. Az ilyen bűncselekmény a leg-hitványabb, mert nem férfias nyíltsággal, hanem orvul követték el csuszó-mászó emberek. Aki ilyet tesz, az nem magyar ember, az ilyesmi nem magyar politika, hanem hazaárulás. A kormány egy pillanatig sem fog habozni és semmiféle fenyegetéstől nem fog megijedni, hogy a merényletet ki-nyomozza és tettéseit a bíróság elé állítsa.

Kihallgatták Miklós Andort

A kettős bombamerénylet ügyében a rendőrség kihallgatta Miklós Andort, az „Az Est” főszerkesztőjét, aki különféle információt adott. A személyleírás alapján néhány előállítás és szembeállítás történt a hordárokkal, akik a bombatrejtő csomagokat kézbesítették, de ezek a beidézettek egyikében sem ismerték fel a csomag átadóját. A személyleírás az összes rendőrlégények és detektívek megkapták. A rendőrség, eddigi munkája alapján, érdekes eredményt vár, melyet csütörtökön talán már nyilvánosságra is hozhat.

Kik irták a névtelen leveleket?

Budapest, február 22. A kettős bombamerénylet ügyében a nyomozást kiterjesztették ama anonim levelek kinyomozására, akik az ellenzéki képviselőknek küldöttek névtelen leveleket az utóbbi időben. Két ilyen levél van a rendőrség birtokában és úgy sejtik, hogy mindkettő egy kéz műve.

Ma délelőtt kihallgatták az Az Est gondnokát.

Ennek vallomása alapján előállították Beumel József foglalkozás nélküli embert, aki kétszer járt az Az Est szerkesztőségében, ahol könyöradományt akart gyűjteni. A rendőrség, bár még nem biztos benne, hogy személye kapcsolatba hozható-e a merénnyel, őrizetbe helyezte Beumelt.

Millió jutalom a tettesek kézrekerítőinek

A kézigranátokat tegnap kiszállították Csepelre, de felrobbantásuk még nem történt meg. A kormány díjkützésén kívül — mint az Az Est közli — Miklós Andor, főszerkesztő egymillió korona külön jutalmat ad annak, aki a rendőrséget nyomra vezeti.

Horváth rendőrfőtanácsos ma kihallgatta Kertész József drt, aki nemrégiben figyelmeztette Rassayt, hogy merénylet készül ellene és ő hajlandó azt leleplezni és bizonyos összeg ellenében annak meghúzásában közreműködni. Erre a vallomásra beidéztek Rassayt. Szembesítették vele Kertészt, aki azonban annyira ellentmondásba keveredett, hogy a rendőrség nem tulajdonítanak neki komolyabb jelentőséget. Beidéztek még Propper Sándornét is, aki a csomagküldés ismert részleteiről megismételte vallomását.

A Bogya—Drózdny-affér a magyar nemzetgyűlésen

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Budapest, február 22. A nemzetgyűlés mai ülésének megnyitása előtt Bogya képviselő, aki tegnap összeverekedett Drózdny Gyózzal a parlament folyosóján, napirend előtt felszólalást kért, de Szoitovszky házelnöknek sikerült őt erről lebeszélni. Az ülés megnyitásakor Szoitovszky a következőket mondta:

— Az a hang és modor, amely a tárgyalóteremben utóbb lábrakapott, a tárgyalás színvonalának aggodalmat keltő súlyesét jelenti. Vállvetve kell küzdenünk, hogy a tegnapiakhoz hasonló incidenseket elkerüljük és elejét vegyük a nemzetgyűlés tekintélyét aláeső és végeredményben a teljes anarchiára vezető incidenseknek. A tegnapiakból mindenkinek le kell vonni a konzekvenciákat. Kötelességem nyomatékosan felhívni a nemzetgyűlés minden tagját, legyen segítségemre, hogy kötelességemet a nemzet törvényező testületeinek tradícióihoz képest eredményesen teljesíthessem.

A reformpárt tagjai tegnap értekezletet tartottak, amelyen megállapították, hogy a Bogya—Drózdny afférban lovagias eljárásnak helye nincs. Az ügy csak büntető feljelentés tárgya lehet. Az orvosi vélemény szerint Drózdny az ütés helyén erős véralfutás és daganat keletkezett, melynek gyógyulása nyolc-tizen négy napig tarthat. Drózdny súlyos testisértes cimen már meg is tette a feljelentést Bogya ellen.

Jabotinszky kilépése a cionista szervezetből

Miért mondott le a palesztinai zsidó légiók hőse

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az utóbbi hetek legfeltűnőbb zsidó világeseménye volt Wladimir Jabotinszky kilépése a cionista szervezetből. Az egész zsidó sajtó hosszú cikkeket szentel ennek az eseménynek, mert Jabotinszky egyike volt a legnépszerűbb cionista vezéreknek, aki a szervezetben a legszélsőbb radikálizmus álláspontját képviselte s épen emiatt került összeütközésbe társával a világszervezet végrehajtóbizottságában. Jabotinszky már Oroszországban legbátrabb hirdetője volt a cionista gondolatnak, tollal és szóval megalkuvást nem ismerő harcot folytatótt a zsidóság újraaktiválásáért a nemzeti eszme érdekében.

Jabotinszky heves temperamentumu, impulzív lélek, a tettes embere. A világháboru alatt alkalmat nyilott, hogy cselekvően szálljon síkra a cionizmus megvalósításáért. A cionista világszervezet szigorú semlegességet parancsolt magára és semmi körülmények között nem akart beleszólni a hatalmak vitájába. Ez volt az egyetlen helyes politika, amely valóban ámentette a szervezetet a világháboru káoszán. Am Jabotinszky már korán felismerte, hogy a győzelem reménye az antant oldalán kecsegtet és ezért egyéni akcióra határozta el magát, ami későbbi működésében is visszatérő momentum. Oroszországi és amerikai zsidó ifjakból megszervezte a zsidó légiót, amely Anglia oldalán hőiesen harcolt Palesztina felszabadításáért és jelentősen előmozdította az antant kisázsiai sikereit. Jabotinszky, mint a légió főhadnagya, az első vonalban harcolt. Ezzel a tettevel halhatatlanná tette nevét és az elnyomott zsidó tömegek daliás hőse lett. A békekötés után Palesztinában maradt és megegyezzer alkalmat nyilott kibőbano tettekeszségének, hogy fegyverrel keljen a zsidó ügy védelmére. A véres jeruzsálemi zavargások alatt, amikor az angol karhatalom tetovanak bizonyult, zsidó önvédelmet szervezet, amely elejét vette a további vérontásnak. Akkor, minthogy Palesztinában ostromállapot volt, az angol hadbíroság tizenötévi börtönrre ítélte e cselekedete miatt, de Samuel főkormányzó kinevezésejutan szabadon bocsátották.

Ettől az időtől kezdve a szervezet európai és amerikai propagandájában működött és a Keren Hajjeszódra tekintélyes összegeket gyűjtött össze. Mint a végrehajtóbizottság tagja az intranzingens politikai cionizmus álláspontját képviselte és heves támadásokat intézett Samuel főkormányzó ellen, aki szinte nem elég erélyes a túzott arab aspirációkkal szemben. Követelte a palesztinai zsidó karhatalom felállítását, mert csak ez biztosíthatja az építő munka zavar-

talán, nyugodt menetét. Már a kadlsbadi kongresszuson érezhető volt az a nagy ellentét amely az ő és a végrehajtóbizottság többi tagjának politikai felfogása között fennállott. Weizmanuék ugyanis a mérsékelt politika hívei.

Az ellentétek a világszervezet vezérő bizottságának legutóbbi berlini gyűlése alkalmával robbantak ki. Jabotinszky a Palesztina-politikára vonatkozólag egy csomó javaslatot tejesztett a bizottság elé, amelyeket az elutasított. Az ő javaslatával szemben a következő határozatokat hozta:

1. A Vezérő-Bizottság a Sokelow által előterjesztett politikai jelentést és a jövő politikai terveket tudomásul veszi.
2. A Vezérő-Bizottság üdvözli a szűkebb végrehajtóbizottság ama elhatározását, mely szerint a bizottság tagjai élére állanak annak az akciónak, amely a cionista szervezet (Palesztina-kötelességet biztosítani és az ország gazdasági felépítését előmozdítani akarja.
3. A Vezérő-Bizottság természetesnek találja, hogy a politikai akciókkal a végrehajtóbizottság csak ama tagjai bízhatók meg, akik a többség politikai elveit képviselik és akik határozatait magukra nézve kötelezőknek ismerik el.
4. A cionista világkongresszust 1923 augusztus 15-ére fogják egybehívni. Basel, Dánzig vagy Bécs van tervbe véve a kongresszus helyéül.

A fenti határozati javaslat elfogadása után több szómonk hangsúlyozta, hogy a végrehajtóbizottságnak homogennek kell lennie és többen egyenesen felszólították Jabotinszkyt, hogy mondjon le bizottsági tagságáról. Jabotinszky kijelentette, hogy cionista kötelességének tartja, a végrehajtóbizottságban továbbra is bent maradni és ott küzdeni álláspontjéért.

Másnap Jabotinszkynek egy bizottság előtt bizonyos felvilágosításokat kellett volna adnia az ukrán hetmann, Petljurával folytatott bizonyos tárgyalásairól. Jabotinszky azonban nem jelent meg. Levelet küldött a bizottság elnökének, melyben bejelenti, hogy a cionista szervezetből kilépett és így nem tartozik felelősséggel semmiféle bizottságnak. Egyidejűleg a Vezérő-Bizottság elnökét is értesítette kilépéséről és az általa előterjesztett határozati javaslatok visszautasítását a cionista elvek megsértésének jelenti ki. A bizottság a kilépést tudomásul vette.

Jabotinszky a zsidó sajtóban a következőkkel okolta meg elhatározását:

„1. A Vaad Leumi, a palesztinai zsidóság választott képviselöte, a Vezérőbizottsághoz átiratot intézett, amelyben a kormánynak a zsidóság-

Az ötvenéves Bialik

Irtá Giszkalay János

(8)

Bialik neve a legszorosabban egybe van forrva a héber nyelv ujjaledésével. Sőt vannak kritikusok, akik kizáróan őt tartják a modern héber nyelv megalkotójának. Nem nyelvújító, hanem „a” nyelvújító látjuk benne. Azonban, amikor a héber nyelvvel kapcsolatban és Bialikkal kapcsolatban nyelvújításról beszélünk, akkor nem szabad arra a mesterséges folyamatra gondolnunk, amit európai értelemben a nyelvújítás fogalma alatt értünk. Nem a száz év előtti magyar nyelvújítás mása az, amit a héberben nyelvújításnak nevezünk. Nem mesterséges, erőszakolt szócsinálások és fogalomösszekötésekből önkényesen gyártott új szavak sora ez. Sőt, épen ellenkezően. A régi szokásnak és árnyalatoknak mélyére hatolása, új életre keltése, a héber nyelvújítás és speciálisan ez a Bialik korszakalkotó nyelvújítása. Bialik mestere és az élő hébernek kösött talán páratlanul álló nagy mestere a héber nyelvnek, a klasszikus héber szónak. Az ő tollán újra élettel telnek meg a bibliai szavak és kifejezések elhomályosult műszavai és ez adja meg az ő nyelvújító működésének korszakalkotó fontosságát. Nem nyelvújítás ez, hanem (ha szabad ilyen szót használnom) nyelvössítés. A belső adottságokon kívül ez is egyike azoknak a momentumoknak, mely Bialik költészetét olyan megőző bontón közel hozza

a proféták költészetéhez, Jesaja és Jirmijahu irásaihoz.

Idők folyamán — már kritikai közhelyé vált Bialikban a profétai velleitást észrevenni és taglálni. Nagy honfiktára. Maxim Gorkij egyik iratában úgy aposztrofálja Bialikot, mint a huszadik század Hőbját. Gorkij tévedett. Bialik költészetében valóban sok a profétaszerűség, de sokkal közelebb áll Jeremiához és talán az első Jezsajához, mint bármelyikhez a többi zsidó proféták közül. Gorkij, Bialik irataiban, az istennel való állandó viaskodás és birkózás tévesztette meg. A zsidó profécianak és általában a zsidó pszichének valóban egyik ös-jellegzetessége az istenkeresés. Ez az istenkeresés és istenreszomjuság végigvonul az egész zsidó történeten és kiütözik a zsidó faj legmagasabb képviselőin, az istenkereső Ábrahámotól és az istennel hajnalig birkózó Jákob ősapától kezdve, a szoltárköltőkön és profétákon keresztül egészen Spinozáig, Hermann Cohenig és Bialikig. De nemcsak ez adja meg Bialik költészetének profétaszerűségét és lelkeket átformaló erejét. Bialik, — modern meghatározással élve, — a par excellence lírikus. És mégis, költészetének csaknem alenyésző kis részét töltik ki az egyéni megélesek. Vannak szerelmi dalai is, de a jellegzetes Bialikot nem ezekben kell keresni. Bialik mindent a közösségen kereséssel és a közösségnek érez. A népes közösség-

és a népnek. Nincs egyéni öröme és nincs egyéni bánata. De nem akadt a profétákon kívül szó és toll még egy, mely a közösség reményeit és keserűségeit olyan egotstromló erővel tudta volna kifejezni, mint Bialik. Lélek, aki beleolvadt egyé vált népének közösségével.

Ez teszi Bialikot a legnagyobb zsidó nemzeti költővé. Saját magát szereti, amikor a népet szereti és testi gyötrelmet érez a néptest bánatmaiban. Az ennek beleolvadása a közbe és a közösséget az énbén érezni és hordozni, mint a terhes asszony a magzatát: ez az ami profétai lényeg és ez az, ami olyan ellenállhatatlanná teszi Bialik szavait, mintha Jeremiás kelt volna új életre benne. Ez az, ami a végtelen szeretetből fakadó haragot szüli benne saját népe ellen és ez az, ami saját énjében megvonagiani és fájdalomtól felordítani kényszeríti, amikor ő maga sühogtatja a korbácsot népe felett. El kell olvasni Bialiknak a túlaradó szeretetben népet megrugdosó, népébe belémaró „Harag dalait”, hogy ezt a közös vonást érzekelni tudjuk.

A zsidó profétát sohasem a jövődömondás tudománya különböztette meg kortársaitól. A bibliai proféták nem voltak jövődömondók, sőt a a biblia (Deuteronomium) határozottan elvet és üldözöndönek mond minden jövődömondást. akár beléjüknél a megélelt dölög akár nem. A zsidó

hoz és a cionizmushoz való viszonyát és az ezzel teremtett politikai helyzetet elkeseredetten ecseteli. A Vezérőbizottság napirendre tért az átirat fölött.

2. A XII. cionista kongresszus annakidején elhatározta, hogy sir Herbert Samuelhez küldött-seget meneszt, amely politikája megváltoztatására fogja sarkalni. Ezt a határozatot a vezetőség el-
oqtette.

3. A Vezérőbizottságot felhívtam, hogy foglaljon állást a palesztinai „Zsidó Nemzeti Otthon“-ban ülő anticionista, de sőt antiszemita hivatalnokok ellen. A bizottság ezt az indítványomat is elutasította.

5. Tekintettel arra, hogy mind szélesebb körökben az a vélemény alakult ki, mintha a cionista szervezet Herzl eszméjétől eltért volna, felhívtam a bizottságot, jelentse ki határozottan, hogy a mozgalom továbbra is a bázeli program alapján áll és a mandatárius hatalomhoz való viszonyunk is csak e szerint alakulhat. Elvették.

Ezekkel a határozatokkal a Vezérőbizottság lehetővé tette, hogy Palesztinában tovább is az eddigi stagnálás folytatódjék. Kötelességem lévén, hogy ez ellen a politika ellen függetlenül harcoljak, nemcsak a vezetőségből, de a cionista szervezetből is kiléptem.

Goga a numerusz klauzusról és az alkotmányról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Goga Oktávián interjút adott az egyik bukaresti lap tudósítójának. A volt miniszter elsősorban az antiszemita zavargásokról, illetve a diáktüntetésekéről nyilatkozott.

— A diákmozgalmak ügyében cikket írtam, amely a „Tara Noastra“ legközelebbi számában fog megjelenni. A numerusz klauzusról kivételével, amelyet anachronizmusnak és megengedhetetlennek tartok egy civilizált államban, méltányosnak gondolom a diákság követeléseit. Ebből a szempontból a diákmozgalmat nemzeti mozgalomnak tartom, amely társadalmunk szükséges regenerációjához fog vezetni. Nem hiszem, hogy más okból indult volna ki az egész megmozdulás.

Az alkotmányreformról Goga ezeket mondotta:

— Véleményem szerint ennek az országnak jelenleg, amikor amugyis annyi nehézséggel kell megküzdeni, nem elsőrendű szükséglete, hogy minden erejét az alkotmányreformra kösse le. És ha az alkotmányt ez a parlament, amely összetételénél fogva nincs hivatva ilyen nagyjelentőségű aktus befejezésére, egyszer megszavazza, — ez a kérdés teli jes egészében nem fog többé szőnyegre kerülni, mert ebben a tekintetben a polgárpártok programja nem mutat lényeges differenciákat.

próféták nem is jósoltak, — hacsak általános politikai következtetéseket prófétai jósolásoknak nem akarunk tekinteni. De ők voltak a zsidó génius inkarnációja, a zsidó lelki lehetőségek leg-tisztább kikkristályosodása és a zsidó néplelek élő, jagató lelkiismerete. Bialik neve fogalomná vált azok között, akik működését ismerik. Öbenne látják a zsidó nép élő lelkiismeretét. Most, jubileuma alkalmából egyik író társa beszél el ezt a jellemző esetet az egyik berlini lapban. A világháboru borzalmi a legsúlyosabban talán az orosz és lengyel-oroszi határvárosok zsidóságát sújtotta. Embertelen kegyetlenségek között fogdosták össze és hajszolták városról-városra őket. Odesszának is kijutott egy-egy ilyen menekülő zsidó csoport. Egyszer Bialik maga is kiment közülük, hogy ha lehet, segítségükre legyen. Nem ismerték. A menekülők között egy fiatal ember is volt. Végig tekintett a nyomorult, éhező, fázó zsidó tömegen, haldokló agastyánokon és anyjuk mellén haldokló zsidó csecsemőkön és kitört belőle a kétségbeesés. Mint valami örült, kitérte két karját, úgy átvoltotta, sirta belé a messziségbe: „És mit szól ehhez Bialik?“ — A fiatal ember nem tudta, hogy Bialik ott áll közvetlenül a háta mögött. A palesztinai spontán fogadtatás mellett ez a spontán kitérés volt a költőnek legmeggrázóbb lelki élménye.

Bialik jelenleg Berlinben tartózkodik. De

Indiszkreáció Poincaré beszámolója körül

Bizalmas adatai nyilvánosságra kerültek. Cuno a napokban nyilatkozik. Páris békülni szeretne

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, február 22. Cuno kancellár a napokban fog beszámolni a ruhrvidéki helyzetről. A párisi sajtó azt hiszi, Németország bizonyára módot talál arra, hogy tekintélyének csorbitása nélkül új tárgyalásokat kezdjen a jóvátétel ügyében. Párisban erős hajlam mutatkozik ilyen tárgyalásokra, de a német kormány a status quo helyreállításáig, tudni sem akar újabb tárgyalásokról, mert erős ellenzéki áramlattal kellene megküzdenie, ha politikájának eddigi irányától eltérne.

Theunis belga belga külügyminiszter Párisba érkezett s hosszabb megbeszéléseket folytatott a kormány tagjaival, azonkívül Foch és Weigand tábornokokkal a Ruhr-vidék megszállásával kapcsolatos kiviteli engedélyek, közlekedési ügyek, fizetési eszközök problémájáról és a német ellenállás leküzdését célzó újabb rendszabályokról.

Páris, február 22. Poincaré felhíborodással értesült, hogy a külügyi bizottság ülésén előterjesztett bizalmas adatai indiszkreáció folytán nyilvánosságra kerültek. Emiatt nagyon meg fogja gondolni vajjon folytassa-e előterjesztéseit. A külügyi bizottság elnöke az a véleménye, hogy a miniszterelnök joggal megtagadhatja előterjesztéseinek folytatását.

Továbbfolyik a lengyel-litván háború

Csicserin támogatja a litvánokat

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Kowno, február 22. A lengyel-litván harcok tovább tartanak. A litván csapatok tegnap elfogták a varsói katonai antant-misszió két tagját. De az angol konzul közbelépésére szabadlábra helyezték a diplomatákat, akik visszatértek Varsóba.

Varsói jelentés szerint a podkaminai erődben a litván rendes katonaság nehéz ágyúkkal tűz alá vette a lengyel határőrséget. Különösen kritikusá teszi a helyzetet Oroszország közbelépése. Oroszország helyesli a litván akciót. Csicserin orosz külügyi népbiztos ugyanis úgy Litvániához, mint Lengyelországhoz jegyzéket intézett, amelyben teljes rokonszenvével biztosítja a litvánokat, egyben vesélyesnek mondja a keleti békére a Lengyelországnak szülő terület odaitelését. A jegyzék kifejti még, hogy a lengyel-litván vitás kérdések megoldására kizárólag a két állam hivatott és egy harmadiknak a konfliktusba való bevonása beletűközik a rigai szerződésbe.

Francia politikai körökben a jegyzéknek ezt a részét célzásnak tartják, amellyel a lengyel-litván ellentét békés megoldását kívánják megnehezíteni azzal, hogy bátorítást ad Litvániának eddigi magatartásához.

csak rövid időre, átutazóban. Palesztinába megy állandó letelepülésre. A cionista világszervezet már régebben egy kis birtokot és házat adott neki nemzeti ajándékkul. Eddig nem mehetett ki véglegesen. A likvidáció szent munkája tartotta vissza. Oroszországban a bolsevista uralom valóságos hajtóvadászatot rendez a zsidó könyvek és irodalmi értékek ellen. Bialik már Oroszországban egy óriási szabású héber könyvkiadóvállalat előmunkálataival foglalkozott. Maga köré gyűjtötte a legjelesebb héber írókat és költőket erre a célra. Programjuk az, hogy a világirodalom minden örökbecsű művét lefordítják héberre. Göthe és Shakespeare, Anatol France és Gogol művei, a világirodalom legnagyobbjainak számtalan alkotása már kész fordításban várta a héber sajtót. A drága és pótolhatatlan kéziratok Oroszországban voltak. Ezeket kellett megmenteni a bolsevik pusztítások elől. Hihetetlen erőmefeszítéssel Bialiknak ez is sikerült. A kéziratok tömegét most rendező sajtó alá, hogy aztán haza vigye magával, aranynál drágább nemzeti kincsépen Erec Jiszraelbe. És a zsidó nép szerető áldása kíséri őt ezen az utolsó útján a végső cél felé. A vágyak országa pedig az újjáépülés munkájának barszói himnuszai várja a legnagyobb élő zsidó nemzeti költőt, a nemzeti feltámadás énekesét, prófétáját, szerelmes fiát, az ötvenéves Bialikot.

(Vége.)

Gelsenkirchen, február 22. A francia csapatok, melyek a százezeres pénzbüntetés behajtására szállották meg a várost, ma délelőtt Reklinhauseen felé kivonultak Gelsenkirchenből. A lefoglalt pénzt magukkal vitték. A vasuti állomáson helyreállott a szolgálat és a rendőrség is már megkezdte működését.

Hága, február 22. A kormányhoz közelálló „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ igen kényesnek látja Hollandiára nézve a Ruhr-helyzetet. De reméli, hogy a franciák és belgák nem akarnak új politikai helyzetet teremteni a Rajna és a Ruhr mentén, mert akkor Hollandia súlyos stratégiai helyzetbe kerülne. Biztosra vehető, hogy az annexió francia politika ismét napirendre tűzné a Del Limburg-kérdést.

A francia főparancsnok a német miniszterek letartóztatását rendelte c.

Essenből jelentik: Degoutte tábornok parancsot adott ki, melyben megtiltja a német minisztereknek a megszállt területeken való tartózkodást. A rendőrség utasítást kapott, hogy a minisztereket tartóztassa le és adja át a megszállt seregek katonai bíróságainak. Amennyiben ez nem fog megtörténi, végrehajtják a szankciókat.

Francia lapok foglalkozva a lengyel-litván helyzettel, írják, hogy a helyzet nagyon súlyos Súlyosítja a helyzetet az a körülmény, hogy Oroszország jegyzéket intézett Litvániához, amelyben a legteljesebb támogatásáról biztosítja őt a Grodno—Vilna vasuti vonalnak Litvániához való csatolása ügyében. A „Petit Parisienne“ szerint a szovjetkormány ezen jegyzéke inspirálta a litván kormányt arra, hogy szembehelezkedjen a népszövetség erre vonatkozó instrukciói ellen.

Moszkva, február 22. A népbiztosok tanácsában Trockij hadügyi népbiztos kijelentette, hogy Oroszországnak jelenleg szüksége van háborúra. Forradalmat más országban csak addig lehet szítani, amíg a vörös hadsereg fennáll.

Nem fogják életbeléptetni az ostromállapot új rendelkezését?

Még nem adták ki a falragaszokat. — Az utazási korlátozások valószínűleg elmaradnak

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Megirtuk, hogy az elmúlt napokban a régi szigorító rendelkezésekhez újabb intézkedések jöttek, amely bizonyos kihágások tekintetében hadizóna jellegét adták volna Kolozsvárnak és nagy körzetben a vidéknek is. Ez az állapot azonban nemcsak ilyen tekintetben okozott volna változtatásokat, hanem főleg az utazó közönség megszokott nyugalma bontotta volna föl a gyakran nehéz utánjárással beszerezhető igazolványok miatt.

Már az első hadizóna-rendelet alkalmával nyilvánvaló volt, hogy Kolozsvár életében a rendelkezések megszorító alkalmazására nem kerül sor. Sem záróra-rendelettel, sem összejövetelek különös bejelentésével, sem a sajtó az egyéni szabályozásával nem bolygatták meg a város menetét. A hatóságok vezetői ismételték, hogy semmi ok sincs a rendelkezés szigorúbb alkalmazására.

A kormány is több ízben — interpellációkra adott válaszok során és interjúkban — kijelentette, hogy nincs ostromállapot, a minap beérkezett pótrendelet tehát érthető feltűnést keltett és a forgalomban zavart okozott. A pótrendelet érvénybeléptetésére azonban ugylátszik nem kerül sor. A rendeletet ugyanis ezideig nem publikálták falragaszokon, amiből a hatóságok azt következtetik, hogy a közzététel egészen elmarad és az utazó közönség igazoltatásától is elállanak. Mindazonáltal minden utas jól teszi, ha személyes igazoló irásokkal látja el magát.

Elkobozták Károlyi Mihály vagyonát

A budapesti büntetőbíróválaszték ítélete. Károlyi védője megfelelt az ítéletet

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A magyarországi botránypörök száma egyel megszaporodott. Meghózták az ítéletet Károlyi Mihály vagyonekobozási pörében és az ítélet harmonikusan hozzáimul annak a rendszernek szelleméhez, amely immár negyedik éve irányítja a magyar politikai életet. Szomorú tudni, hogy négy évvel a jobb és baloldali kilengések után, még mindig a megtorlás indulata hajtja ebben az országban a hivatalos tényezőket. Károlyi Mihály politikai tevékenységét közönséges bűncselekménynek minősítették, mert csak ilyen módon lehetett megkerülni a békeszerződés ama határozatát, amely kimondja, hogy a háboru alatt tanúsított politikai magatartásért senkit büntetés nem érhet. Sokak szerint talán tévelygés volt Károlyi politikai útja, de az elfogulatlan Európa megállapította már, hogy becsületes szándékok és nagy emberi célok szegélyezték ezt az utat. Lehet, hogy voltak tévedései Károlyinak, hiszen kórtikus időkben állott egy megvert ország élére, de egészen bizonyos, hogy tévedéseit is a jószándék sugallta. Nem büntetés, elnézés illeti ezért is. Az ítélet nem sújtja Károlyi Mihályt, ő már régen lemondott vagyonáról. A rendszert sújtja, amely ilyen ítéleteket hoz. Az ítélet kihirdetéséről itt következik tudósításunk:

Budapest, február 22. Az évek óta húzódo Károlyi-perben Oswald kuriai bíró tegnap kihirdette a budapesti törvényes tanácsának ítéletét, mely szerint Károlyi Mihály gróf egész vagyonát a magyar államra száll. A bíróság Károlyi Mihályt bűtlenség, hazaárulás és az 1916. évi 18. törvény-cikkben foglalt felség sértés büntette miatt egész ingatlan vagyonának elvesztésére ítélte. Addig is, amíg az ítélet jogerőre emelkedik, a Károlyi vagyon már a kincstár tulajdona.

Az ítélet indoklásában a bíróság kijelenti, hogy van a békeszerződés hetvenedik pontjával, mely szerint a háboru alatt tanúsított politikai magatartásért senkit büntetés nem érhet. Károlyi politikája azonban túlhaladja a szokványos politikai magatartás kritériumát, mert az ő magatartása már bűncselekmény. Az ő politikai működése egyenlő a hűtlenség, az ellenséghez való pártolás és a hazaárulás büntetével. Károlyi a kormánnyal ellentétben a nemzet ellenségeihez csatlakozott és azoknak érdekeit szolgálta, antantügynökökkel tartott fenn érintkezést. Politika működésére, jellemző — szól az indoklás —, hogy még az antantügynökök is gyanús embernek mondják Károlyit. A háboru alatt saját bevallása szerint németellenes antantbarát politikát folytatott és ezzel előkészítette, majd kibontotta az októberi forradalmat. A bíróság megállapítja, hogy ebben a katasztrofális politikában jóhiszeműségről és arról, hogy Károlyi az ország érdekében cselekedett, szó sem lehet. Mindent csak egyéni politikájának érvényesítéséért követett el.

Az indoklás felolvasásának befejezése után Károlyi védője Nagy Vince bejelentette, hogy az ítélet kézbesítése után beadja ídokokkal felszerelt felelőváltást.

— **Jóvátételt a zsidó népnek.** Londonból jelentik: A cionista eszme lelkes barátja, Smuts generális, Délafrika kormányelnöke, már több ízben fontos kijelentésekben adott kifejezést a zsidó nép és a zsidó Palesztina iránt vallott rokonszenvének. Legutóbb Johannesburgban egy zsidó társadalmi klub által a világháboruban elesett afrikai zsidó hősek emlékére rendezett ünnepségen a következőket mondotta többek között: „Nézetem szerint a Palesztina-mandátum a nagy világháboru egyik legfontosabb eredménye. A legmértőbb jóvátétel ez egy néppel szemben, amelyet a világtörténelem alig ismer. Kétezer év előtt a zsidóság elvesztette nemzeti otthonát és azóta szétszórta élnek az egész világon. Ezt a történelmi igazságtalanságot tettem jóvá a világháboru, amikor Palesztinát a zsidó nép nemzeti otthonául elismertük. A mandátumot — bármi történjék is — teljesen és tökéletesen végre fogják hajtani és Palesztina fokozatos fejlődés után igazi nemzeti otthonává fog válni azoknak a zsidóknak, akik — ha megértik szándékát — és ősi, szent hazájukba visszatérni óhajtának.”

... Valami van a levegőben ...

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Bécs, február. Azonfelül... van valami a levegőben. Senki sem tudja pontosan megmondani, micsoda, de délelőttként, amikor a mindenféle emberek eredeti, nyílt takarlatlan céljaik után sietnek az utcákon, szóval „ügyeikben” szaladgálnak, olyan dolgokban amik valóban „foglalkoztatják” őket, tehát nem sétálnak, nézdelődnek, mint ahogy például ebéd után szoktak és az ember belekerül az ezerféle pillantás keresztútjába, akkor, így déli tízenegy és egy óra között, ha valaki ki akarja fejezni közérzetét, odafordul szomszédjához, akivel esetleg karonfogva járkal és azt mondja neki: — Nem érzi?... mintha valami lenne a levegőben... — De igen, igen — feleli okvetlenül a másik — épen akartam mondani... én nem tudom... valahogy olyan nyugtalanító az embereknek a tekintete...

— Mi ez? — kérdeztem magamtól én is, félkettőkor, a Schottentor órája alatt. Kellemtelen érzésem volt, a Wiener Bankvereinből jöttek aktatáskákkal a hivatalnokok és az igazgatók, a Központi Egyetemből és az Allgemeines Krankenhausból bölcsészek és medicusok áradtak ki, kalap nélkül a téli időben és viaszkos vadász nadrágban, szőkén, piroskásan, osztráknemzetiesen, turistásan, mintha az Alpokból ereszkedtek volna le abban a pillanatban skivel, hát, tessék csak figyelni, ahogy a Ring des 12. November sarkán ez a két csoport, a börténások és a börténárgosok szembekerültek, brrrr, micsoda ferde pillantásokat ugrattak egymásra pupilláik alól, az én semleges gerincem borsózott, amilyen szurósan azok egymásra néztek.

Azután mindannyian megálltak a klinikák kerítésfalánál, ahol a hackenkreuzlerék legujabb plakátja volt kiragasztva és egyik nézte a másikat, hogy az hogy, nézi azóniási betűket, amik a falról leordítottak: — OSTJUDEN HINAUS! — és ahogy az egyik a plakátot nézte a másik eszerint nézett rá a felszemével amit avégből a befűkről lehuzott, — ha valakinek, ösztönösen, fel talált ijedni az arca, abba gunyorosan, szurósan vagy gyűlöletesen azonnal jól belédőfték, én is épen fordultam el, hogy meggyek tovább, mert végigolvastam, a hátam mögött már harcsabajusz felkunkorodott két szára várt rám... és egy röhej... mert, mit tagadjam, az arcomra akkor már kiült a félelem és az undor sárgasága... hogy már itt is!... Bécsben is! és akkor rohantam, mint egy örtlit, neki a Schottentörnek, a Franz Josefs-Kaimék, át a Ferdinandbrücken, a Taborstrassenak és egész délután kétségbeesetten, könnyesen és marokra fogott kézzel rohantam, hogy most már hova menjek, hova lehet most már menni, merrefele kellene még próbálni elindulni ebből a rémes! rémes! rémes milyen sötét, buta, előítéletes életből...

De azután Nagy Andor, a „Jövő” szerkesztője azt mondta nekem este a kávéházban: — Szó sincs arról, hogy az embernek félni kelljen. Én künn lakom, külvárosban, minden éjjel, már villamos után, tizenkettő fele meggyek haza, ligeteken és beépítetlen telkeken keresztül, soha eszembe nem jut, hogy valamitől tartsak. Azt nem teszik meg, hogy valakit nyílt utcán inzultáljanak. De, ha elő is fordulna, csak el kell kiáltanom magam: — Genossen! — Elvtársak! — és a munkások csapatostul jönnek segítségemre.

A munkások! Igen, itt Bécsben lehet csak látni, milyen erőt jelent a munkásság szervezetsége. Ők nekik nincsen zsidó, nincsen keresztény, csak osztály van, elnyomó és elnyomott osztály. Lehet őket is hallani népgyűléseken és szervezeti tanácsokban, amint fölhördülnek Bosel vagyonhajszolása felett. De ugyanakkor Stinnes ellen is dörögnek és Poincaré ellen is és Seipel ellen is. Ki fog azonban közülük felállni és ki fogja így elkiáltani magát: — Ab mit dem Saujuden Bosel! — Kauft nicht das Blatt des Saujuden Bosel's: den Tag!...?... Senki. Ők rég felülmelkedtek a faji, nemzeti, egyenlőtlenségek fölött. Es micsoda teherrel tartanak! Mily könnyedén! A Német botrány után

két ifjú kampókeresztes belopózott párthelységükbe, hogy ellopjanak valami iratokat. Az „Arbeiter Zeitung” másnap ezt írta erről az esetről: „Die zwei Jungen, die sich in unser Lokal eingeschmuggelt haben, wurden „nach entsprechender Belehrung“ fortgeschickt. Egy villamoskalusz pedig, a 40-es kocsiól, azt mondta a kocsivezetőnek a „Reichspost” felől: — Hehe... zé kumen mit'm Kaiser... Es fölényesen, hallatlan biztonsággal kacagtak. Kikacagták a Reichspostot.

A „Wiener Morgenzeitung”-nál ennek a cionista napilapnak a szerkesztőségében, a Taborstrasse 1—3 alatt az emeleten, két kis szobában kapott meg, a faji harcok kiegyenlítettensége és vérszes billenése közepette, az első akaratéros és vonalegyenes lendület a mi részünkről. A „Wiener Morgenzeitung” munkatársai, az osztrák sajtószabadság és az általános véleménynyilvánítási szabadság tárt és levegős atmoszférájában tiszteletparancsoló harcot folytatnak az antiszemitizmus ellen. Löw, a szerkesztőjük, Krausz bácsi, Freund és a fiatalok naponta verik vissza a „Reichspost”, a „Deutsche Tagespost” és a hackenkreuzlerék plakátjainak támadásait. Kater Murr a legkisebb neszre előszalad a hírfeljel alól és rámorog arra, aki izgatni próbálja. A redakció szük szobájában állandó lelkes hangulat uralkodik, hogyne, mindent kimondhatnak, nem kell semmit sem lenyelniök.

Ben Ami

Uj amnesztiarendelelet készül

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bukaresti jelentés szerint a kormány hamarosan új amnesztiarendeleletet ad ki, amely már teljesen elkészült és legközelebb a minisztertanács elé kerül. A katonai bűncselekmények és vétségek amnesztiájáról szóló részlet Mardarescu tábornok hadügyminiszter készítette. A tervezet szerint a vétségeket négy kategóriába sorozzák.

Az első csoportba tartoznak azok az egyének, akik a háboru alatt katonai szolgálatot teljesítettek és nem maradtak meg csapatestükknél, hanem az 1917 január elseje előtt megszállás alatt volt területen maradtak. Ez a szakasz azoknak is amnesztiát ad, akik 1916-ban a központi hatalmak fogságába kerültek és azoknak, akiket hadianyagok őrzésével bíztak meg, de a maguk személyét feltve, sorsára bízták a katonai felszereléseket. Ezeket 1917 január elsejéig visszamenőleg amnesztiában részesítik ugyan, de ezekre vonatkozólag külön utasítások is vannak. Azok a falusi gazdák, akik ebbe a kategóriába tartoznak, tehát már amnesztiát kaptak, nem kapnak részt a kisajátított földekből, az idegenek pedig nem nyerhetnek állampolgárságot. Amnesztia alá esnek azok is, akik 1914 július huszonnyolc előtt katonaszökevények voltak. Ezek vannak a második kategóriában, míg a harmadik csoportba a mozgósítási rendelet megsértésével nem vettek részt a háboruban, szintén amnesztiát kapnak. A rendeletnek ezt a szakaszát Mardarescu miniszter azzal indokolja, hogy sokan nem tudtak idejében jelentkezni, mások pedig nem voltak az ország területén és így nem volt idejük katonai kötelezettségük teljesítésére jelentkezni.

A rendelet amnesztiában részesíti végül mindazokat, akik az általános büntető törvénykönyv 182. szakaszában foglalt vétségeket, mint például tetleges sértések, stb. követtek el. A polgári személyekre vonatkozó részt még nem hozták nyilvánosságra.

Eredeti gyári árban

kötött kabátok,
swetterek,
harisnya és keztü
BLATT

kötött zsebkönyv és mások Olaj, Páris...

HIREK

A trónörökös pár Velencében. Rómából jelentik: A Stefani-egyhásközség jelenti, hogy Károly román trónörökös és felesége Heléna görög hercegnő Velencébe érkezett.

Elhalasztották a magyar rendőrtörvény tárgyalását. A "Magyar Hírlap" szerint a kormány szándékaiába beavatott körök kijelentették, hogy a rendőrtörvény tervezetének tárgyalását bizonytalan időre elhalasztják.

Dr. Stern Adolf lemondott. Bukarestből jelentik: A Hazai Zsidók Egyesületének kongresszusa után dr. Stern az egyesület elnöke lemondott tisztségéről. Egyidejűleg kommunikét tett közzé, amelyben kijelenti, hogy a lemondása ne tévessze meg az egyes köröket, mert az egyesület kebelében a legteljesebb harmónia uralkodik. Lemondásának egyetlen oka az, hogy elérkezettnek látja a pillanatot arra, hogy fontos misszióját átadja egy fiatalabb és energikusabb erőnek.

Uj francia követ Bukarestben. Bukarestből jelentik: Maneville, az új francia nagykövet tegnap nyújtotta át a szokásos ünnepségek között akkreditáló levelét a királynak.

Dr. Haller Gusztáv temetése. Tegnap délelőtt temették el nagy részvét mellett dr. Haller Gusztávot, Kolozsvár volt polgármesterét. A gyászszertartást dr. Hirschler József pápai prélatús végezte, gyászbeszédet mondott dr. Balázs András, dr. Nemes Ferenc és dr. Keoskeméthy István. A holttestet a Hallerek családi sírboltjában helyezték nyugalomra.

Seypel Belgrádban. Belgrádból jelentik: Seypel osztrák kanallár Grünberger külügyminiszter társaságában Belgrádba utazott.

Ausztria visszanyerte rendelkezési jogát a vagyona felett. Párisból jelentik: Barthou elnöksége a jóvátételi bizottság kimondta, hogy bizonyos feltételek mellett hajlandó megszüntetni a békeszerződésnek azt a pontját, mely szerint a jóvátételi bizottságnak elsőbbségi rendelkezési joga van az osztrák vagyonok fölött. Ezzel a határozattal a gonfi program keresztülvitelének utolsó akadályai megszűntek.

A Belmont-per. Bukarestből jelentik: A Belmont-per tegnapi tárgyalása folyamán kihallgatták Palládyt, aki beismerte, hogy közreműködött a pokolgépek szállításánál. A magyar csendőrség ebben segítségére volt. Pénzt Turóczytól kapott. Kihallgatták egy Lengyel nevű mozdonyvezetőt is, aki beismerte, hogy a pokolgépeket az ő mozdonyán vitték Bukarestbe.

Csehszlovákia átengedi a magyar szénzállítmányokat. Prágából jelentik: A magyar-cseh gazdasági tárgyalások befejeződtek. Eredményük az lett, hogy Csehszlovákia átengedi területén a Magyarországra indított szénzállítmányokat, Magyarország pedig kötelezte magát, hogy a szükséges szénmennyiség egy részét az ostromkarvini szénbánya területéről fogja beszerezni.

Ma határoznak a fizetek felémeléséről. Bukarestből jelentik: A parlament költségvetést tárgyaló bizottsága a mai ülésében határoz a fizetek felémelésére vonatkozó javaslatról.

Nem drágíthatók a gyógyszerek. Bukarestből jelentik: A gyógyszerészek mozgalmát indították, amelynek célja az volt, hogy a gyógyszerárakat az egészségügyi vezérigazgatóság megkerülésével ötven százalékkal emeljék. Az egészségügyi vezérigazgatóság ma kommunikét tett közzé, amelyben kijelenti, hogy semmi körülmények között nem egyezik bele a gyógyszerárak emelésébe.

Megdrágul a villanykörté. A berlini, bécsi és budapesti villamos cégek értesítették romániai üzletfeleiket, hogy az általános drágaság következtében a villanykörték árát száz százalékkal felemelték. Az izzólámpák megdrágulásához az is hozzájárult, hogy a vámuilletéket ötszáz százalékkal felemelték.

Vörös utcai harcok Dublinban. Londontól jelentik: Dublini híradások szerint az ir felkelők rendszeres támadást intéztek a kormány palotája ellen. A szabadság csapatok visszaverték a támadást. A város közepén folyó harcok, melyek egy hétig tartottak, sok áldozatot követeltek.

A miniszter hozzájárult a lisztárak emeléséhez. A kolozsvári molnárok és lisztkereskedők a múlt hetekben a temesvári Béga-malomban nagyobb rendeltést tettek barna és fehér maximális áron szállítandó lisztre. A fehér liszt kilóját öt lei ötven banijával, a barna lisztet három lei ötven baniéért vették. A lisztet tegnap kellett volna elindítani Temesvárról, azonban ma sürgöny érkezett a Béga-malom igazgatójától, hogy a miniszter hozzájárul a barna lisztnek harmincöt, a fehér lisztnek huszonöt banival való felémeléséhez. Az elvett lisztmennyiséget tehát a temesvári malom nem hajlandó a megállapított áron szállítani. A kolozsvári molnárok és lisztkereskedők ma felkeresték ebben az ügyben a polgármestert és érdeklődtek nála, vajjon a temesvári sürgöny állítása megfelelő-e a valóságnak. Ez esetben ugyanis a kolozsváriak kifizetnék a különbözetet, de ugyanolyan arányban drágítanák meg a közönség lisztjét. A polgármester haladéktalanul sürgönyözött Bukarestbe a kereskedelmi minisztérium illetékes osztályához fölvilágosításért. Holnapra várják a választ, amely minden valószínűség szerint meg fogja erősíteni a temesvári értesítést és a közönség el lehet készülvén egy újabb liszt- és kenyérdrágulásra.

Magyar képviselők látogatása Zalaegerszegen. Budapesti híradás szerint Esztergályos János képviselő a parlament tegnapi ülésén a zalaegerszegi internálótábor felosztását követelte. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy azok a nemzetgyűlési képviselők, akik a zalaegerszegi internálótábor meg akarták tekinteni és a hófúvás miatt kénytelenek voltak visszafordulni, ma délután indultak Koszó államtitkár és Nadassy főkapitány társaságában Zalaegerszegre. Esztergályos János és Kéthly Anna szociáldemokrata képviselők már reggel elutaztak.

A magyarigeni választás. Vajda Sándor volt kerületben vasárnap lesz az új választás dr. Dragomir Silvius egyetemi tanár - nemzetipárti és Metes Péter liberális jelölt között. A választási agitáció már hetek óta igen izgalmas. A kerület székhelyén a választások tartamára kihirdették az ostromállapotot.

Ökölharc a porosz országgyűlésen. Berlinből jelentik: A porosz országgyűlés legutóbbi ülésén botrányos jelenetek játszódtak le, amelyek ökölharcot végeztek. A verekedés a szónoki emelvény körül támadt. A kommunisták meg akarták verni Heilmann képviselőt, akinek alig sikerült megmenekülnie.

Millió lopás az aradi vasutigazgatóságnál. Aradról jelentik: Az itteni rendőrség tegnap letartóztatta Molr József vasuti felügyelőt, aki ellen az a vád, hogy milliókra menő értékeket tulajdonított el a vasutól és az így szerzett vagyont svájci bankokban helyezte el. A sikkasztó vasuti főtisztviselő egyébként mindenkit meglopott, akit csak meglophatott. Többek között tulajdon öccsét is, akinek egy találmányát lopta el. A találmányt szabadalmaztatta és eladta a vasutnak. A meglopott feltaláló emiatt megőrült. Molr ellen a vizsgálat folyik, vagyont bűnügyi zár alá helyezték.

Heti naptár

5683. Ádár 8. Szombat (Sábbát pársát záchor).

Szombat beköszöntése: Temesvár 6 óra 05 perc, Kolozsvár 5 óra 55 perc, Brassó 5 óra 45 perc.

Szombat vége: Temesvár 7 óra, Kolozsvár 6 óra 55 perc, Brassó 5 óra 40 perc.

Szidra: Trumá. A színjegyhi kinyilatkoztatás után elhangzik az isteni parancs a szentély felépítésére. A nép hozzon arany- és ezüstáldozatot, hogy hajlékot emeljen az Ő nevének és a művész Becálél készítse el a frigyeladát a törvénytáblák befogadására.

Háftára: Purim előtti szombaton felolvassák Sámuel első könyvének egyik szakaszát, amely a amalekita rablóbandák ellen viselt hadjáratról szól. Saul király vétkezett, mert isteni meghagyás ellenére megkímélte Ágám amalekita vezért, akitől a hagyomány szerint Hámán származott.

Ádár 13. Csütörtök. **Eszter böjtje,** egyuttal Nikandor-napi és Makabeusok egyik győzelmeinek emléknapja.

Ádár 14. Péntek. **Purim.**

Folytatják a román-bolgár jóvátételi tárgyalásokat. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumhoz távirat érkezett a bolgár kormánytól, amelyben arról értesítik, hogy a román-bolgár jóvátételi kérdések tárgyalására kiküldött bolgár delegáció tíz nap múlva visszatér Bukarestbe.

Házasság. Mihály Miklós Szamosújvárról eljegyezte Lázár Mór Kolozsborsárról. (Mind a két külön értesítés helyett.)

Hajóösszeütközés Constanzában két halottal. Constanzából jelentik: A Traian császárgőzös összeütközött a Károly gőzessel, a Saligni személyszállító gőzös pedig egy másik kis gőzessel ütközött össze. A szerencsétlenségnek két tengerész esett áldozatul.

Bolgár komitácik megtámadták a görög határt. A görög kormány hivatalosan közölte, hogy Xanti város mellett bolgár komitációs bandák behatoltak görög területre és összeütköztek a görög csapatokkal. Formális harc fejlődött ki, amely mintegy negyedóra hosszat tartott. Végül a bolgár komitácik nagyobb veszteséggel visszavonulni voltak kénytelenek. A görög kormány ezzel kapcsolatosan jegyzéket intézett a bolgár kormányhoz, amelyben felelősségre vonja a történeteket és a legszigorubb intézkedéseket kéri a hasonló esetek megelőzésére.

Megszűnt a francia bányásztrájk. Párisból jelentik: A kommunista szakszervezetek kezdeményezésére a francia bányásztrájk megszűnt.

Vasuti karambol Ausztriában. Bécsből jelentik: Pándorf állomáson egy személyvonat összeütközött az egyik tolató mozdonyal. Két kocsit megrongálódott. Tizenhat utas könnyebben, a vonatkísérő súlyosan megsérült.

Eltették a kalocsai érseket. Kalocsáról jelentik: Váradai érsek temetése, tegnap reggel kilenc órakor történt nagy részvét mellett. A temetésen jelen volt Csernoch hercegprímás.

Képkiallítás a prefekturán. Régi és új, legjava nevek találkozója a prefektúra kistermébebe elhelyezett képkiallítás, amelyet Bán Mátyás és Holtscher Ferenc rendeztek. Ott látjuk Barabás finom és gyöngéd női portréját, Ferenc Ágoston egy ökrösszekeér vázlatát a körképhez, Jakab Zoltán levegős, úde nagybányai festményét a pénzverde udvaráról. Egy finom rezgési, bámulatos távlatú tájképet, aminek megfoghatatlan szürkesége és hangulata a legjobb mesterekre emlékeztetnek. A kép alkotója Leitner Tivadar bécsi piktor, Krizsán és Maticska nagybányai képei, Nyilassy paraszt-idillje, Rácz, Telepy és Ziffer művei mellett jól mutat Zádornak plasztikus erejű karcai.

Legelőnyösebben vásárolhat Clujon az ujonnan megnyílt Izsák Testvérek női divat- és rövidruházában (Ferencz József-utca 63). D. M. C. minden számban kapható. Szolid és pontos kiszolgálás.

Robban a jökédv, mint a dinamit, ha az asztalon a pezsgő Szilágyi Favorit.

Görögország közvetlenül akar tárgyalni Törökországgal

Athén, febr. 22. A kormány jegyzéket intézett Angliához, amelyben kéri, igyekezzék a keleti konfliktust minél előbb elintézni, vagy engedje meg, hogy Görögország közvetlenül tárgyaljon Törökországgal. A jegyzéket azzal indokolják, hogy Görögország képtelen tovább elviselni ezt a bizonytalan állapotot.

Fenyő és Braunfeld

világvárosi ékszerüzlet

Cluj—Kolozsvár, Főter. 15. szám

Arany, ezüst, drágakő, ékszerek és műipari ajándéktárgyakat teljes bizalommal vásárolhat. - Telefon: 6-43 sz. 1857

Arany, ezüst és gém különbözőlegességek. Lant, gimes, Omega, Schaffhausen órák, főtárlata.

KÖZGAZDASÁG

Megdrágították a földgázt

— Az Új Kelet tudósítójától —

Míg a liberális kormány egyik oldalán az iparpártolási törvény kedvezményeinek az erdélyi iparvállalatokra való kiterjesztésével igyekeznek érdekeit Románia közgazdasági életének konszolidációjában gyarapítani, másrésztől, olyan intézkedéseket tesz, amelyek nem alkalmasak arra, hogy az erdélyi iparvállalatok és gyárak fejlődhessenek és méltó versenytársai lehessenek a régi királyság alapításainak.

A tordai cementgyár versenyképességének letörésére a kormány — mint ismeretes — fel-emelte a földgáz árát, ami természetesen a gyárat arra kényszerítette, hogy a régi gyárak áraihoz alkalmazkodjék.

Ujakban két kolozsvári pénzintézetet, a Banca Centrala és Banca Agrara, illetve az egész erdélyi közösségbe tartozó és földgázzal dolgozó iparvállalatok osztoznak a tordai cementgyár sorsában.

A minisztertanács egyik legutóbbi ülésén megsemmisítette, illetve visszavonta a Banca Centralának napi 5500 köbméter és a Banca Agrarának napi 10.000 köbméter földgáz szolgáltatására adott engedélyt, amely a földgáz árát minimum kettő, illetve maximum kilenc baniban állapította meg köbméterenként. A minisztertanács döntése értelmében a földgáz ára a két pénzintézet, illetve iparvállalatai részére 1921 november 21-ig visszamenőleg köbméterenként tíz bani, ez időponttól pedig kötelesek elfogadni azt az árat, amelyet a miniszter megállapít és amely a közzétett áráig terjedhet.

A rendelet törvényszerűségének vitatása az érdekelt pénzintézetek belső ügye. Közérdek azonban a földgáz árának évekre visszamenő felemelése, mert minden bani, amellyel a földgáz árát emelik, az engedélyezett mennyiségnél évente 200.000 leivel drágítja meg a termelést, illetve a gyárak produktumait. Ha pedig a földgáz árát visszamenőleg a közzétett áráig emelnék fel, úgy a különbség milliókkal drágítja meg a gyártmányokat. Természetes, hogy a földgáz árának felemelésével sújtott iparvállalatok a fogyasztókra hárítják át ezt az indokolatlan árdrágítást.

Románia sürgeti az osztrák-magyar jóvátételt kifizetését. Bukarestből jelenti tudósítónk: A pénzügyminisztérium interveniált az Osztrák-Magyar Bank felszámolását eszközölő bizottság Romániát képviselő bécsi tagjánál, hogy a Romániának járó jóvátételi összeg utolsó részletét, amely összesen 85 millió aranykorona, sürgősen fizessék meg Romániának.

Teherárforgalom Románia és Németország között. A lengyel közlekedésügyi minisztérium közölte a CFR. központi igazgatóságával, hogy Románia és Németország között Zdanj lengyel határállomáson át kezdetét vette az ideiglenes áruforgalom. A német határállomás, amelyen a forgalmat lebonyolítják Freiha. Romániából egyelőre csak ezen a határállomáson át küldhető áruszállítmány Németországba.

A fa- és petróleumtermékek kiviteli illetéke. A „Monitorul Oficial” február 22-iki száma közli a fa- és petróleumtermékek új kiviteli illetékeinek táblázatát.

Románia 65 millió aranymárkát kapott Németországtól. Bukarestből jelenti tudósítónk: A pénzügyminisztérium hivatalos közlése szerint a Banca Nationalának járó 65 millió aranymárkája megérkezett Romániába. Az aranyakat a Banca Nationalánál helyezték el. A Reichsbanknak 80 millió aranymárkát kellett volna küldenie. A hiányzó 15 millió kifizetése érdekében a román kormány megtette a szükséges lépéseket.

Gabonapiac. A régi királyság gabonapiacain az árak szilárdak és kevés üzletet kötöttek. Február 21-én a következő árakat jegyezték: Galac: árpa 38.500, zab 40.000, bab 86.000 lei vagon-tételben. Calarasi: árpa 37.000 lei. Konstanca: árpa 41.000, zab 44.000 lei. Beszarabia: árpa 37.000, zab 40.000 lei.

Jugoszlávia ezüstexportja. A jugoszláviai ezüstkivitel a legutóbbi hetekben annyira meg-

növekedett, hogy Jugoszlávia a bécsi és budapesti piac egész ezüstszükségletét fedezni tudja. A délszláv állam Középeurópa legnagyobb ezüstexportálójává fejlődött.

A borkivitel Oroszországba. Bukarestből jelenti: A borkivitel — mint ismeretes — Oroszország felé szabad. A kereskedelemügyi miniszter átiratot intézett a beszarabiai határmenti katonai parancsnokságoknak, hogy fixirozza azokat a helyeket, amelyeken a kivitelre szánt borokat Oroszországba szállíthatják.

Beváltják a külföldön lévő román állampapírokat. Bukarestből táviratozzák: A pénzügyminiszter utasította a párisi román meghatalmazott minisztert, hogy hirdetmény útján szedje össze a még francia kézen található román állami papírokat. A papírokat a francia kormánnyal történt megállapodás szerint beváltják.

A petróleumtermékek a nacionalizálás ellen. A Rador jelenti: Az általános petróleumtermékek egyesületének elnöksége manifesztumot bocsátott ki, amelyben tiltakozik a kormány ellen, amely intenciója ellen, amely arra irányul, hogy a földalatti termékeket nacionalizálja, illetve állami kezelésbe vegye.

Minden bank megkapja a deviza-autorizációt? A parlament február 19-iki ülésén megszavazott devizatörvény nagy nyugtalanságot keltett Románia pénzügyi életében. Különösen a devizaügyletekkel foglalkozó pénzintézetek voltak bizonytalanságban, vajjon engedélyezik-e minden bank részére a devizakereskedelmet. Bratianu Vintila pénzügyminiszter kijelentése némileg megnyugtatta a kedélyeket. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy minden bank, amely eddig is tisztességes deviza-üzlettel foglalkozott, megkapja a további felhatalmazást. Lehetnek nagy pénzintézetek, amelyek nem kapják meg az engedélyt, viszont lehetnek törpebankok, amelyeket autorizációval ruháznak fel. Az engedély megadása csak attól függ, hogy spekuláltak-e a devizákkal vagy nem. A megszavazott devizatörvény teljes szövege egyébként még nem került nyilvánosságra.

Románia állampolgárai értékpapírjainak kiadását követeli. Bukarestből jelenti tudósítónk: Ismeretes a magyar és osztrák kormány ama intézkedése, amely a romániai állampolgároknak az Osztrák-Magyar Banknál lévő állami papírjait zálogul visszatartják olyan követelések fejében, amelyeket a két kormány Romániával szemben támasztott. A román kormány ebben a kérdésben a párisi jóvátételi bizottsághoz megkeresést intézett, amelyben tiltakozik az osztrák és magyar kormány eljárása ellen és kéri a zálogul visszatartott értékpapírok kiadását.

Valutapiac február 22-én. Bukarest. Deviza: Páris 1257, London 970, Newyork 207, Róma 1015, Zürich 4010, Prága 625, Bécs 31-50, Berlin 92, Budapest 860. **Valuta:** Márka 115-120, léva 125-128, török lira 125-130, angol font 950-970, francia frank 40-50-41, olasz lira 970-1000, drachma 230-240, dinár 190-200, dollár 210-212, Napoleon 780-800, osztrák korona 30-31, magyar korona 7-50-8, cseh korona 600-620, Lengyel márka 65-70.

Berlin. Nyitás: Róma 1090, London 106.000, Newyork 22.500, Páris 1380, Zürich 4225, Bécs —, Prága 675, Budapest —, Bukarest —. **Utótőzsde:** Róma 1090, London 106.500, Newyork 22.625, Páris 1380, Zürich 4225, Bécs —, Prága 660, Budapest és Bukarest hiányzik.

Zürich. Nyitás: Berlin 137-50, Newyork 531-50, London 2508, Páris —, Milánó 2575, Prága 1580, Budapest 18-50, Belgrád 505, Bukarest —, Varsó 137-50, Bécs 75, bélyegzett 75. **Zárlat:** Berlin 235, Newyork 531, London 2504, Páris 3265, Milánó 2575, Prága 1575, Budapest 17-75, Belgrád 520, Bukarest 260, Varsó 140, Bécs 74-75, bélyegzett 75. **Utótőzsde:** Berlin 233, Newyork 531, London 2503, Páris 3230, Milánó 2565-50, Prága 1575, Budapest 17-75, Belgrád 510, Bukarest 260, Varsó 140.

Augustin Sándor
férfidivatkülönlegességek

SPORT

Három aradi futballista ünneplése. Az Aradi Athlétikai Club társasvacsorát rendezett három kitűnő játékosra tiszteletére. Gencsy Béla és Bartolf András 320-ik, Somló József, a kitűnő kapus pedig 200-ik nyilvános futballmérkőzését ünnepeleék a társasvacsorán. A három jubilánst dr. Palágyi Jenő üdvözölte, akinek beszédére Gencsy Béla és Somló meghatottan mondtak köszönetet.

A temesvári kerületi összes egyesületeit felfüggesztették. Szenzációs határozatot hozott a temesvári Comitetul Regional. Legutóbbi ülésén a temesvári kerülethez tartozó összes sportegyesületek működési jogát felfüggesztette. A szigorú határozatot az provokálta, hogy a kerület tagegyesületei a szövetség ismételt felszólítására sem fizették be hátralékos díjajukat, adósok maradtak a nevezési díjakkal és a „Bánáti Sport” című hivatalos lap előfizetési díjával is. A temesvári kerület sportegyesületei semmiféle működést nem fejthetnek ki, amíg tartozásaikat ki nem egyenlítették.

Szász Mihály a marosvásárhelyi MTK volt kitűnő kapusa állandó tartózkodásra Bukarestbe költözött, ahol a Transylvania csapatában fog játszani.

Hanyagok a kolozsvári bírák. A romániai országos bírótisztület vizsgáztató bizottsága hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy az egységes szabálymagyarzat és bíráskodás rendszerének megvalósítása végett minden héten vitaestélyt rendez, amelyek elvi döntéseit kötelezővé teszi az összes bírákra. Az első két vitaestélyen a bírák teljes számban jelentek meg, a harmadik és negyedik szabálymagyarzó értekezlet azonban, amelyen az offside, a lesállítás — tehát a legfontosabb és legnehezebb szabály — került volna vita alá, érdeklődés hiányában nem volt megtartható. Az országos bírótisztület elnöksége elhatározta, hogy fegyelmi eljárást indít a vitaestélyekről indokolatlanul távolmaradó futballbírák ellen.

A párisi egyetemi világbajnokságokra Magyar Athlétikai Szövetség Bedő, Benedek, Kulcsár, Haiska és Püspöki Tibor budapesti atlétákat fogja kiküldeni. Az FSSR még nem döntött, hogy a romániai atlétikát kikkel fogja képviseltetni.

A Zsilvölgy atlétikai bajnokságai. A Vulkáni Sport Club szeptember 2-án rendez meg nagyszabású atlétikai versenyt a Zsilvölgy bajnokságáért és Lugosy István bányaigazgató értékes vándordíjáért. A nagyszabású verseny szintjét Károly trónörökös személyes megjelenése fogja emelni.

Kinevezték a craiovai, galaci és csernovitzi Comitetul Regional tagjait. A FSSR bukaresti központi bizottsága (Comitetul Central) legutóbb tartott ülésén kinevezte a craiovai, galaci és csernovitzi kerületi bizottságok (Comitetul Regional) elnökeit és tagjait. A craiovai kerület elnöke Mihailescu tábornok, tagjai Constantinescu dr. Metulescu, M. Oancea, Leoveanu főhadnagy és Balocescu őrnagy. Galaci kerület: elnök dr. Alorso, tagok Frunzianescu, Dahinten őrnagy, Aslau kapitány és G. Goldstein. A csernovitzi kerület elnöke Mircescu tábornok, tagjai dr. Patak, Iovag d'Anhauch, Lupu és Sidolovicu.

* Legújabb divat szerinti ruhák Lukács uri divatszalonjában készülnek Wessclényi-u. 20. I-ső emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA R.T.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,

mint most
KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.
Szövegetek nagy választékban.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Péntek: R. U. R. (Ujdonság, először. **Première hely-
árakkal.** **Première bérlet 85. szám.**)
Szombat délután 3 órákor: **Sárga csillag.** (Ujdonság)
előadás, igen olcsó helyárakkal. **Szentgyörgyi
István** fellépésével. **Előadó: Pálfi Márton.**
Szombat este 7 órákor: R. U. R. (Napi bérlet 95. sz. B.)
Szombat este fél 11 órákor: **Nebántsvirág.** (Rendes
helyárakkal.)
Vasárnap délután 3 órákor: **Déliháb herceg.** (Olcsó
helyárakkal.)
Vasárnap este 7 órákor: **Eva.** (V. Hegyi Lili és Sümegi
Odón fellépésével. **Première helyárakkal.** Napi
bérlet 96. sz. C.)
Vasárnap fél 11 órákor: **A csábító.** (Rendes helyárakkal.)
Hétfő: R. U. R. (Rendes helyárakkal. Napi bérlet 97.
szám A.)

* Központi Télikert Barossia Björnson Cow-Boj csoport.

A színházi iroda hírei

R. U. R. Péntek este lesz a premierje **Capak Károly** világhírű fantasztikus drámájának a R. U. R.-nek. A szereplők a legnagyobb ambícióval készítik művészi feladatuk megoldására s a színház rendkívüli sikert vár a R. U. R.-től, amelynek ez lesz a legelső magyar nyelvű előadása. Szombaton és hétfőn megismétlik a R. U. R. előadását.

Dupla vagy semmi. A kékszakáll 8-adik felesége szerzőjének, **Alfred Savoir**nak új darabja, a Dupla vagy semmi lesz a színház soron következő ujdonsága. Fordulatos, ötletes, szípkázóan szellemes vígjáték, amely Párisban az idei évadnak igazi szenzációja s Budapesten is a Renaissance-színházban óriási sikert aratott. A Dupla vagy semmi igazi parádés szereposztásban fog nálunk színpadra lépni.

Mozgók műsora:

Egyetem mozgóban: Péntek-szombat-vasárnap a amerikai Pathé-gyár legszenzációsabb slágere: a legyűlölt Li-Hang. Kínai dráma, a főszerepekben: kínai és amerikai filmgyűttessel.

Apollo mozgóban: Péntek-szombat-vasárnap kivételesen filmlátványosság! **Ember a palackban.** Meyrink világhírű fantasztikus regénye nyomán. Főszerepekben: a csodaszép **Gritt Legesa** és **Fritz Greiner.**

Uránia mozgóban: Péntek-szombat, Az igazság. Drámai vígjáték. Főszerepekben: **Francesca Bertini.** Vasárnap-hétfő-kedd, szenzációs artista látványosság! A halál-ugrás! A bukaresti Apollo-Filmvállalat ujdonsága.

Orth. Chevra Kadisa Cluj

Értesítés

T. tagjainkat ezúton is értesítjük, hogy egy-
mink ez ér

rendes közgyűlését

f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órákor tartja Szent-
lelek-utca 1. sz. alatti helyiségében.

Az érdeklődőket értesítjük továbbá, hogy elő-
járásunk f. hó 25-én délután 3 órai kezdettel ugyan-
azon helyiségben **tagfelvételi** ülést tart.
Cluj, 1923 február hó.

Rosenzweig Antal
Ch. K. elnök.

Lang & Comp. termény, liszt, gabona, új és használt zsákok vétele és eladása. Zsákkölcsönzés! Tg.-Mures-Marosvásárhely. Telefon 289. 1446

A Bognár és Szántó Erdélyi Ke-
reskedelmi Részvénytársaság mely
megilletődéssel tudatja, hogy a Rész-
vénytársaság alapítása óta érdeműs
igazgatósági tagja és a város volt
polgármestere,

Dr. Hilbi Kaller Gusztáv ur

f. hó 20-án, életének 49-ik évében vá-
ratlanul elhunyt. Vállalatunk a meg-
boldogultban bölcs irányítóját és lel-
kes támogatóját gyászolja. Emlékét
igaz kegyelettel fogjuk megőrizni.
Kolozsvár, 1923 február 22.

Bognár és Szántó
Erdélyi Kereskedelmi Rész-
vénytársaság.

519j

MEGNYILT! Clujon a Bolyai-utcában MEGNYILT! ahol minden e szakmába vágó munkát legújabb divat szerint pontosan eszközölk. Szolid árak!

Rosmann Mihály szücsműhelye

ROTTMANN KÁROLY ÉS TÁRSAI R.T.
KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓK

**GYÜMÖLCSPALINKA TER-
MELES BORNAGYKERESKE-
DÉS, SZESZSZABADRAKTÁR
SZESZDENATURÁLOTELEP.** 1364

**RUM ÉS LIKÓRGYÁR
COGNAC FŐZDE**

צור געפאלונען בעאכטונג.
דיא בוכ'דרוקער' קדימה
העברעאישע אבטיילונג עמפעדהלט
דיך צור אנפערטיגונג אללער-נאמ'
מונג העברעאישע וויא אויך יודעשע
דוקק-סארטען ספרים ווערקע
צייטשריפטען מאבעלרען וויזש
אונד פערלאכונגס-קארטען האנד
צייט-אינלאדונגען א ד' ו' אין
שאהנער אונד עלעגאנטער אויס'

פיהרונג צו דען בילדיגסטען פרייען.
אם בעדארפט פאללע
פערלאנגע מאן אונזער אנפערט

ELŐ ERDÉLYRÉSZI TEL. INTERURBAN 213
EKSZERÁRUGYÁR
Sürgöncim JUVAERE Cluj
Cluj, Strada Xenophon (volt Szappan-utca)
Ékszerárugyár és nagykereskedés
VESZ: legmagasabb VÁLLAL: mindennemű
arban mindennemű briliáns munkát, ja-
arany és ezüstöt vitést és alakítást
Gyárt és elad mindennemű ékszerárukat
Vésnöki műterem. Fogászati arany és
forrasztó. Arany és ezüst huzalok és
lemezek. Csak viszonteladók részére!

GRÜNWALD ÉS STEINER
NŐI DIVATKÜLÖNLE-
GESSÉGEK ÁRUHÁZA
CLUJ, PIATA UNIRII 12. SZ.
Tavaszi divatujdonságok:
BOERBERRY,
COOVERCOOT köpenyre
és kosztümre, CSIKOS ANYA-
GOK ALJAKNAK nagy
választékban 1472

LANCZET M. FIAI
FÜSZER, VAS, RÖVID-
ÁRU. Sürgöncim: LAN-
CZET. Telefon interur-
ban 511. 1445 Engros

Zsák, Ponyva
Vétel! 1424 Eladás!
Kölcsönintézet javítóműhely
saját cégjelzésű berendezéssel
Timisoara, II Piata Traian 2. Sürgöncim: Albala,
Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

**Rézműves, rézőntő
és gépjavitó műhely**
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1465

Megérkeztek! Tavaszi női kabátmodell ujdonságok! Megérkeztek!!
1466 Lloyd 1410
Vasárnap délután divatkiállítás! **BAUMZWEIG** női és férfi konfekció üzletébe
Uránia mozgóval szemben 000

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetők egyszerű közlési díja szavanként 1 lei. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. — Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felváltást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Gazdák, kertészek, kertészkedők! Zittai hagyma, sárga óriás, garantált fajtisza, legjobb csiraképeségű, kgja 200 Lei, nagyobb vételnél engedmény, amíg a készlet tart. Tegyen mindenki kísérletet és mindig ezen fajhoz fog visszatérni. „Semina“ (Fleischmann Emil) Timişoara I, Strada Primariei 8. 5184

Vennék 720-800 as osztályozó cséplőt. Ijjes Türe u.p. Magyarorbó 5192

Jó családból való fiut tanulónak felvesz Szathmári órák és ékszerész. Deák ferenc u. 46. Négy középiskolát végzették előnyben. 5189

Mindennemű bádigos és vízvezetékészre munkákat legelőszobban ugy helyben, mint vidéken vállal

Frisch Samu Cluj, Cal. Moşilor 143. szám.

Zsák, Zsineg, Ponyva 1374
Havas Dezse Timişoara.

Gyári telefon 596 Üzleti telefon 515
Interurbantelefon 596

LEBEDA S.A.

Első romániai villangerőre benendezett ágyneműgyár

Készítünk:

Paplanokat, vatta, gyapjú és pihetöltéssel a legelőszobább kivitelű a legfinomabb kivitelű, továbbá matracokat, párnákat és mindennemű ágyneműket.

Vállalunk:

kórházi, közintézeti, valamint szállodai felszerelések szállítását, továbbá mindennemű átalakításokat. Villanyerőre berendezett tollfosztó géptűnön bármily mennyiségű tollfosztást, tisztítást.

Veszünk:

minden mennyiségben lószórt, disznószórt, kecskészőrt, gyapjút és tollat. Mintát ármegjelöléssel (ab cluji állomás) kérünk küldeni.

Eladunk:

mindennemű tisztított és szortírozott tollféléket, seegras, afric (tengeri fű), gyapjút (fésülve) nagyban és kicsinyben.

Eredeti gyári árak!

Gyár: Cluj—Kolozsvár, strada Jasilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Üzlet: Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 10. Telefon 515. 1855

Használt gépeket vesz, mindenféle javított gépeket szállít és javításokat eszközöl:
Hoffmann Sándor okl. gépészmérnök Cluj
Telefon 919 Székely-ut 2. szám Telefon 919

1447

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, niir-bergi-, díszmü- és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureş — Marosvásárhely

Telefon interurban 200. Telefon interurban 200.

Eladás csak viszonteladóknek.

Hercules

gyermek-kocsi-gyár

modelljeinek gyári lerakata:

Szentegyház-u. 8

Viszonteladóknek előnyárak!

Gyermekek-kocsik,

BABY
kelengyék,
Tetra árak!

Gyári árak!

1456 Lloyd 1208

Vidékre gyermek-kocsi-árjegyzék díjtalanul

**Rózsahegyi
Pottendorfi
Haidenschafti
Teesdorfi**

**Szövő-
fonalak
gyapotok**

**Vagon-
tétélekben**

eredeti gyári árban, minden létező számban kapható

Textilárak

óriási választékban régi olcsó árakban, állomással szemben.

Dick Jakab és Fia